

МЕТОДОЛОГІЯ

Для громадських організацій
з метою проведення комунікаційних/адвокаційних
кампаній для просування цінностей, цілей та основних
положень Конвенції Ради Європи про запобігання
насильству стосовно жінок і домашньому
насильству та боротьбу із цими явищами

МЕТОДОЛОГІЯ

**Для громадських організацій
з метою проведення комунікаційних/адвокаційних
кампаній для просування цінностей, цілей
та основних положень Конвенції Ради Європи
про запобігання насильству стосовно жінок
і домашньому насильству та боротьбу
із цими явищами**

Англомовне видання (оригінал):
*Methodology for civil society organisations
to run communication/advocacy campaigns
to promote the values, aims and main
provisions of the Council of Europe
Convention on preventing
and combating violence against women
and domestic violence*

*Погляди, викладені в цьому документі,
є відповідальністю його авторів
і можуть не співпадати з офіційною
політикою Ради Європи.*

Дозволяється відтворення витягів
(до 500 слів) з некомерційною метою
за умови збереження цілісності тексту,
запобігання використанню витягу
у відриві від контексту, наданню неповної
інформації або введенню читача в оману
іншим чином стосовно характеру, сфери
дії або змісту цього тексту.
Оригінальний текст обов'язково має бути
позначений у такий спосіб:
«© Рада Європи, рік публікації».

Усі інші запити щодо відтворення
або перекладу всього або частини цього
документа слід направляти в Директорат
з питань комунікації Ради Європи
(F-67075 Strasbourg Cedex
або publishing@coe.int).

Усі інші запити щодо цього документа
слід направляти до Відділу з питань
гендерної рівності Ради Європи, F 67075
Strasbourg Cedex, ел. пошта:
VAW.gender.cooperation@coe.int

Дизайн обкладинки та верстка:
Виробничий відділ документів
та публікацій (DPDP), Рада Європи
Світлини: ©Shutterstock

Редакторський відділ DPDP не виконує
технічне редагування цієї публікації
з метою виправлення типографських
і граматичних помилок.

© Рада Європи, вересень 2022 року

*Переклад українською виконано
в рамках проєкту «Боротьба з
насильством стосовно жінок та
домашнім насильством в Україні –
Eman II» (COVAW-II)*

Дизайн та макет українського перекладу:
Антон Осьмак, Київ, Україна

Переклад українською © Рада Європи,
червень 2024

Зміст

МЕТА Й СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ	7
ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМ, ЯКІ ПОТРІБНО ВИРІШИТИ	9
ОСНОВНИЙ НАБІР ПОВІДОМЛЕНЬ	11
ЦІЛЬОВІ ГРУПИ ТА СОЮЗНИКИ	15
Цільові групи	15
Потенційні союзники	16
ЗАСОБИ ЗВ'ЯЗКУ	18
Охоплення відповідальних за прийняття рішень осіб	18
Охоплення широкої громадськості	19
ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ПІДТРИМКИ РЕАЛІЗАЦІЇ КАМПАНІЙ	21
Запропоновані інструменти	21
КАНАЛИ ЗВ'ЯЗКУ	26
Відповідальні за прийняття рішень особи	26
Широка громадськість	27
ДОДАТКИ	29

Мета й сфера застосування методології

Цю методологію розробила мережа «Жінки проти насильства у Європі» (WAVE) за підтримки Ради Європи та ООН Жінки у 2020 році з метою розробити методологію та інструменти — із застосуванням правозахисного підходу, орієнтованого на гендерні аспекти та постраждалих — для просування цінностей, цілей та положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами, також відомої як Стамбульська конвенція.

Методологія представляє стратегію реалізації комунікаційних та адвокаційних кампаній місцевими громадськими організаціями (ГО), особливо у країнах, які стикнулися з негативною політичною реакцією на права жінок і, зокрема, на Стамбульську конвенцію.

Основна мета цих комунікаційних та адвокаційних політик полягає у просуванні цінностей, цілей та переваг Стамбульської конвенції шляхом генерування позитивних наративів та розвіювання міфів і дезінформації про конвенцію. Очікується, що просування Стамбульської конвенції простою та зрозумілою мовою підвищить обізнаність цільових груп про права жінок і, зрештою, про те, як можна запобігати насильству стосовно жінок та боротися з ним.

У цьому контексті методологія передбачає основні повідомлення та інструменти для місцевих ГО з метою ефективного реалізації цих комунікаційних та адвокаційних кампаній і надання їм підтримки з використанням цих інструментів. Місцеві ГО, які проводять кампанії, можуть адаптувати запропоновані комунікаційні та адвокаційні інструменти залежно від становища Стамбульської конвенції у їхній країні.

Методологія була протестована в якості експерименту у 2021 році обраними ГО зі знаннями та досвідом роботи, що пов'язані з боротьбою з насильством стосовно жінок та домашнім насильством, у трьох країнах: Чеська Республіка, Латвія та Польща. Залежно від країни експериментальні комунікаційні та адвокаційні кампанії були націлені або на створення передумов для ратифікації Стамбульської конвенції, або на її кращу імплементацію. Під час доопрацювання методологічного пакету для використання ГО в усіх державах-членах Ради Європи враховувався здобутий досвід та рекомендації.

Визначення проблем, які потрібно вирішити

У зв'язку з розповсюдженням міфів та хибних уявлень про Стамбульську конвенцію і навіть загроз відмови зростає потреба підвищення обізнаності та розуміння її фактичного вмісту серед основних осіб, відповідальних за прийняття рішень, та широкої громадськості. Зокрема варто висвітлити різні прояви усіх форм насильства, про які йдеться у Стамбульській конвенції, їхні наслідки та необхідність запобігати й боротися з цим насильством, а також цілі та переваги конвенції.

Спочатку було обрано 5 країн для експериментальної розробки комунікаційних та адвокаційних кампаній: Хорватію, Чеську Республіку, Латвію, Польщу та Туреччину¹, оскільки в цих країнах виникла вкрай негативна політична реакція на Стамбульську конвенцію. Проте політичний ландшафт у цих 5 цільових країнах все ж пропонує можливості, які можуть прокласти шлях до ратифікації або належного виконання конвенції. З цієї метою було розроблено методологію та інструментарій для підтримки таких ініціатив у вищевказаних країнах і, згодом, по всій Європі.

Відповідно до концептуального документа WAVE², підготовленого з метою підтримки цієї методології, у 5 цільових країнах були визначені наступні чотири основні проблеми та помилкові наративи, які кампанії намагаються розвінчати:

- ▶ **Термін «гендер»** вважається проблематичним у усіх цільових країнах. Оскільки слово «гендер» не має буквального перекладу у більшості

1. Починаючи з 1 липня 2021 року, Туреччина відмовилася від Стамбульської конвенції і більше не є державою-учасницею цієї конвенції.
2. Концептуальний документ був створений WAVE для Відділу з питань гендерної рівності Ради Європи, щоб забезпечити огляд просвітницької концепції з метою просування цінностей, цілей та положень Стамбульської конвенції та розвіювання міфів і дезінформації про неї. У документі зібрана інформація від членів WAVE про поточну ситуацію щодо ратифікації та виконання Стамбульської конвенції у низці країн, яка супроводжується поясненням теперішніх проблем, а також можливостей для підвищення обізнаності про конвенцію.

мов, «гендер» вживається правими політиками, консервативними та релігійними групами як еквівалент статі особи.

- ▶ Аргумент **«самодостатнього» законодавства** згадується у багатьох дискурсах у поєднанні з гендерно-нейтральним дискурсом, де йдеться про те, що завдяки покаранню насильницьких злочинів національне законодавство пропонує достатньо захисту постраждалим від насильства жінкам та чоловікам на рівних умовах.
- ▶ Багато країн, які не ратифікували Стамбульську конвенцію, висловлюють занепокоєння з приводу переконання, що конвенція нібито **нав'язує цінності ЛГБТК+**, включно з юридичним визнанням **одностатевих союзів**.
- ▶ Переконання стосується того, що завдяки ратифікації Стамбульської конвенції буде дозволений **наплив мігрантів** до країни та **прохання про надання притулку**.

Відповідно до інформації, отриманої від членів WAVE, основними суб'єктами, які поширюють ці помилкові наративи та підбурюють до такого роду негативної реакції у цільових країнах, є здебільшого праві політичні групи, які мають чільне місце у національних парламентах або урядах, а також низка консервативних релігійних груп різних віросповідань. Ці дві групи були визначені в усіх опитаних країнах, а також з попередніх дій, наприклад листа³, направленою Генеральному секретарю Ради Європи й підписаного 333 ГО (які здебільшого представляють релігійні групи) у 9 державах-членах Ради Європи з вимогою переглянути Стамбульську конвенцію, щоб замінити словосполучення «гендерна рівність» на «рівність між жінками та чоловіками».

3. Починаючи з 1 липня 2021 року, Туреччина відмовилася від Стамбульської конвенції і більше не є державою-учасницею цієї конвенції.

Основний набір повідомлень

Був розроблений набір повідомлень, спрямованих на розвіювання та боротьбу з міфами й дезінформацією щодо Стамбульської конвенції шляхом висвітлення переваг конвенції. Повідомлення сформульовані простими словами і є основою комунікаційних та адвокаційних кампаній, а також суміжних інструментів. Їхня мета полягає у висвітленні переваг Стамбульської конвенції.

ГО рекомендується адаптувати ці повідомлення до свого національного контексту та використовувати їх наступним чином:

- ▶ як центр уваги конкретної місцевої кампанії;
- ▶ у публічних дискурсах;
- ▶ у новинних статтях та колонках;
- ▶ у кампаніях в соціальних мережах, в тому числі через зображення профілю/обкладинки;
- ▶ у розповідях;
- ▶ під час презентацій, брифінгів або будь-якого роду зустрічей, навчання, національних конференцій щодо насильства стосовно жінок (наприклад на початку презентації у PowerPoint або як вправа для знайомства з метою привернення уваги аудиторії);
- ▶ в епізодах подкастів або як вступ/початковий фрагмент подкастів;
- ▶ на рекламних щитах або плакатах на автобусних зупинках для привернення уваги перехожих.

Ці ключові повідомлення розроблені для зацікавлення цільових груп (відповідальних за прийняття рішень осіб та широкої громадськості) основними проблемами Стамбульської конвенції та залучення громадської підтримки. Вибір повідомлень для конкретних цільових груп покладається на ГО.

Рекомендується, щоб ГО проводили підготовчу перевірку основних повідомлень з експертом з комунікацій у своїй країні, щоб переконатися, що вони максимально цільові.

Помилкове переконання: Включення терміну «гендер» до Стамбульської конвенції спрямоване на переосмислення статевих ролей.

Відповідні статті Стамбульської конвенції: Ст. 12-15 про запобігання насильству стосовно жінок прагнуть змінити те, як люди бачать та сприймають жінок і чоловіків у суспільстві, а також те, як пропагується ненасильницьке спілкування.

Повідомлення:

- ▶ Насильство стосовно жінок та домашнє насильство — це певні види найпоширеніших форм насильства, якого зазнає кожна третя жінка у світі за своє життя⁴. Стамбульська конвенція спрямована на запобігання та боротьбу з насильством стосовно жінок та домашнім насильством і пропонує відповідну підтримку та захист жінкам, які постраждали від насильства.
- ▶ Стамбульська конвенція зосереджена на жінках, оскільки вона охоплює ті види насильства, від яких страждають лише вони або частіше за чоловіків, наприклад зґвалтування або домашнє насильство. Проте Стамбульська конвенція заохочує країни застосовувати її положення до усіх постраждалих від домашнього насильства, включно з чоловіками та хлопцями.
- ▶ Стамбульська конвенція висвітлює важливість розповідей про насильство стосовно жінок та домашнє насильство у школах, щоб хлопці та дівчата дізналися, що у них є рівні права та можливості, і що насильство — не вихід.
- ▶ У Стамбульській конвенції вказується про «гендерний» характер насильства стосовно жінок або «гендерно зумовлене насильство», оскільки це стосується форм насильства, яких зазнають здебільшого або лише жінки.
- ▶ Оскільки насильство стосовно жінок та домашнє насильство частіше трапляється у суспільствах, де жінки мають менше прав або їх зневажають Стамбульська конвенція наголошує на важливості боротьби з насильством стосовно жінок для забезпечення гендерної рівності.

4. ООН Жінки, «Факти та цифри: припинімо насильство стосовно жінок» (2020)

Помилкове переконання: Національне законодавство є достатнім, тому немає потреби у Стамбульській конвенції.

Відповідні статті Стамбульської конвенції: Зокрема, але не обмежуючись, ст. 7 про усеосяжну та скоординовану політику для боротьби з усіма формами насильства стосовно жінок; ст. 18-26 про те, що постраждалих потрібно підтримувати через загальні та спеціалізовані служби підтримки; ст. 33-40 про криміналізацію усіх форм НСЖ та ДН.

Повідомлення:

- ▶ Більшість країн не борються з усіма формами насильства стосовно жінок, як-от зґвалтування, подружнє зґвалтування, сексуальне насильство, переслідування, примусовий аборт, примусова стерилізація або примусовий шлюб. Стамбульська конвенція забезпечує, щоб держави вживали належних заходів для запобігання усім формам насильства, захисту усіх постраждалих та покарання винних.
- ▶ У більшості країн спалах пандемії COVID-19 виявив недостатність національного законодавства та підтримки для захисту постраждалих від насильства стосовно жінок та домашнього насильства. Стамбульська конвенція забезпечує, щоб постраждалі отримували негайний захист у будь-який час.
- ▶ У країнах, де ратифікована Стамбульська конвенція, запобігання та боротьба з насильством стосовно жінок та домашнім насильством більше не залежить від політичної волі уряду, а є зобов'язанням за міжнародним правом.

Помилкове переконання: Стамбульська конвенція просуває цінності та ідентичність ЛГБТК+ і шкодить традиційній сім'ї.

Відповідні статті Стамбульської конвенції: Ст. 7-4 про цілі СК і те, що постраждалу особу не можна дискримінувати.

Повідомлення:

- ▶ Стамбульська конвенція забезпечує захист усіх постраждалих від насильства стосовно жінок та домашнього насильства незалежно від того, кого вони люблять.

- ▶ Стамбульська конвенція та інші конвенції у галузі прав людини (наприклад Європейська конвенція з прав людини⁵) передбачають, що ніхто не повинен зазнавати дискримінації або насильства через свою сексуальну орієнтацію. Принцип відсутності дискримінації також з'являється у законах більшості країн.
- ▶ Стамбульська конвенція не визначає, яким повинен бути шлюб або сім'я. Вона захищає постраждалих, якщо насильство трапляється у будь-якого роду сім'ї.
- ▶ Саме насильство руйнує сім'ї, а не Стамбульська конвенція.
- ▶ Багато країн, які не визнають одностатеві шлюби, уже ратифікували Стамбульську конвенцію, оскільки Стамбульська конвенція зосереджена на захисті постраждалих від насильства стосовно жінок та домашнього насильства, а не на сексуальній орієнтації.

Помилкове переконання: Стамбульська конвенція призведе до напливу мігрантів, які шукають притулку.

Відповідні статті Стамбульської конвенції: Ст. 59-60 про гендерно зумовлені заяви про надання притулку.

Повідомлення:

- ▶ Стамбульська конвенція забезпечує, щоб усі жінки, включно з біженками та шукачками притулку, були захищені від будь-якої форми насильства. Право на життя без насильства застосовується до усіх жінок незалежно від їхнього статусу мігрантки чи біженки.
- ▶ Стамбульська конвенція передбачає, що право жінки, яка зазнає насильства, залишатися в країні, де вона наразі проживає, не повинне залежати від її шлюбу або відносин із жорстоким партнером.
- ▶ Стамбульська конвенція не встановлює нових правил стосовно жінок-біженок. Женевська конвенція про статус біженців⁶ уже передбачає, що насильство стосовно жінок може прирівнюватися до «переслідування», що є підставою для надання статусу біженця.

5. https://www.echr.coe.int/documents/convention_eng.pdf

6. <https://www.unhcr.org/3b66c2aa10>

Цільові групи та союзники

Встановленими основними цільовими групами комунікаційних та адвокаційних кампаній є **особи, відповідальні за прийняття рішень**, включно з ключовими політичними фігурами та **широкою громадськістю**, а також **постраждалими** й потенційними постраждалими від насильства стосовно жінок.

Кожна ГО, яка проводить кампанію, буде відповідальна за визначення, яких відповідних осіб, відповідальних за прийняття рішень, слід охопити, а також які ресурси використати і яких союзників залучити, щоб скористатися їхньою підтримкою.

Цільові групи

Відповідальні за прийняття рішень особи — це фігури, які мають владу для впливу на рішення щодо ратифікації/кращого виконання Стамбульської конвенції, і яких можна мобілізувати для її підтримки. Метою охоплення основних осіб, відповідальних за прийняття рішень, є створення лідерів змін, які самі можуть впливати на значну частину населення.

Сюди відноситься дві категорії осіб, відповідальних за прийняття рішень:

- ▶ ті, які уже підтримують Стамбульську конвенцію;
- ▶ ті, які не зовсім чітко та/або публічно не підтримують Стамбульську конвенцію або не вирішили стосовно своєї позиції щодо конвенції. Здається, що ця група має обмежену обізнаність та інформацію про вплив та важливість такого правозахисного документа, а також про важливість просування прав жінок та пропонування належної підтримки постраждалим від насильства. Такі відповідальні за прийняття рішень особи можуть працювати на національному та місцевому рівні, включно з основними громадськими лідерами.

Широка громадськість означає загальне населення країни без знань або з обмеженими знаннями про сферу та застосування Стамбульської конвенції. Можна мобілізувати велику аудиторію для підтримки Стамбульської конвенції за допомогою чіткої та відповідної інформації про її переваги для життя жінок та суспільства в цілому. Так відбулося, наприклад, в Туреччині та Польщі, де конвенція отримала значну громадську підтримку після того, як уряди погрожували відмовитися від неї.⁷

ГО також можуть вирішити охопити **фахівців у галузі права, соціальних працівників та співробітників поліції** як конкретні групи, які працюють з постраждалими від насильства жінками. Вони можуть бути частиною навчальних ініціатив та ініціатив з нарощування потенціалу ГО, наприклад, якщо використовується курс HELP про протидію насильству стосовно жінок (див. нижче запропоновані інструменти).

Потенційні союзники

Орієнтуючись на вищевказані групи, важливо розглянути **потенційних союзників**, які можуть допомогти просувати Стамбульську конвенцію серед груп осіб, яких так чи інакше складно залучити, за допомогою відповідальних за прийняття рішень осіб або ГО, які захищають права жінок. До запропонованих потенційних союзників відносяться:

- ▶ **жіночі правозахисні ГО**, які підтримують таку ж справу, працюючи безпосередньо у сфері боротьби з насильством стосовно жінок. З метою забезпечення максимального впливу ГО повинні працювати разом, дотримуючись того самого стратегічного підходу.
- ▶ **фахівці у галузі права або інші професіонали**, як-от поліція, соціальні працівники, медичні працівники тощо, які працюють у сфері боротьби з насильством стосовно жінок та домашнім насильством і уже підготовлені та застосовують положення Стамбульської конвенції.
- ▶ **несподівані союзники**, в тому числі:
 - **релігійні лідери**. Гарним прикладом є співпраця між жіночими правозахисними ГО та релігійними лідерами 5 основних релігійних громад на Кіпрі у 2017 році, результатом якої була заява цих

7. WAVE також підтримала цю кампанію у соціальних мережах:
<https://www.facebook.com/womenagainstviolenceeurope/posts/3266781466723872>
<https://www.facebook.com/womenagainstviolenceeurope/posts/3295829953819023>
<https://www.facebook.com/womenagainstviolenceeurope/posts/3275391485862870>

релігійних лідерів, де засуджувалися усі форми насильства стосовно жінок та домашнього насильства⁸.

- ▶ **приклади для наслідування/лідери** серед жінок та чоловіків, які займаються підвищенням обізнаності про насильство стосовно жінок та домашнє насильство.
- ▶ **амбасадори з просвітництва**, наприклад молодь у місцевих громадах. Група молодих однолітків, забезпечена інструментами та підтримкою від жіночих правозахисних ГО, є потужними союзниками для поширення повідомлень, націлених на молодь у соціальних мережах.
 - **місцеві митці**, які можуть допомогти з розробкою інфографіки й можуть запропонувати креативну точку зору стосовно просування основних повідомлень кампаній, що доступні для широкої громадськості.

ГО, які проводять комунікаційні та адвокаційні кампанії, мають найкращі можливості для визначення найбільш підходящих осіб, відповідальних за прийняття рішень, та несподіваних союзників у просуванні та розповсюдженні позитивної інформації про Стамбульську конвенцію.

8. <https://cruknow.com/global-church/2017/03/cyprus-religious-leaders-unite-violence-women/>

Засоби зв'язку

ГО повинні зосереджуватися в першу чергу на охопленні визначених осіб, відповідальних за прийняття рішень, яких можна мобілізувати для підтримки Стамбульської конвенції серед їхніх колег та широкої громадськості. Таким чином пропонуються наступні засоби зв'язку у якості альтернатив для ГО, які проводять кампанії, для охоплення зазначених груп. ГО повинні визначити, який метод підходить найбільше і може бути успішним для досягнення цілей кампанії.

Охоплення відповідальних за прийняття рішень осіб

- ▶ **(Онлайн) фокус-групи**, створені жіночими правозахисними ГО, які проводять кампанії, щоб визначити та підвищити розуміння людьми Стамбульської конвенції і допомогти ідентифікувати способи, за допомогою яких її можна позитивно просувати. Учасників фокус-груп потрібно шукати серед союзників ГО, а також серед тих, хто на перший погляд може здаватися незацікавленим Стамбульською конвенцією, проте відкритий для її підтримки. Основну увагу слід приділити представленню Стамбульської конвенції простою мовою, її цілей, чотирьох основних принципів та переваг після ратифікації та належного виконання. Обмін досвідом інших країн також може сприяти покращенню розуміння Стамбульської конвенції. Такі фокус-групи також можна використовувати як спосіб розробки стратегії подальшого розповсюдження інформації про Стамбульську конвенцію серед різних осіб, відповідальних за прийняття рішень. Члени фокус-групи повинні виступати «зразковими представниками» цих груп у разі залучення до організації зустрічей/круглих столів.
- ▶ **(Онлайн) зустрічі/круглі столи**, які об'єднують відповідальних за прийняття рішень осіб для безпосереднього розгляду та обговорення виявлених у фокус-групах занепокоєнь. Ці зустрічі/

круглі столи можна інтегрувати у вже існуючі національні/місцеві важливі зустрічі з громадою або з виборцями, яким служать відповідальні за прийняття рішень особи. Такі зустрічі/круглі столи також спрямовані на використання союзників серед зацікавлених сторін для залучення інших зацікавлених сторін, яким може бути цікаво дізнатися більше про те, що ж насправді означає Стамбульська конвенція і як вона, зрештою, може вплинути на зміни.

- ▶ **Просування «пакета знань»**, включно із навчальними та іншими ресурсами, як-от брошура із запитаннями та відповідями про Стамбульську конвенцію, матеріали WAVE, статистика, курси HELP про протидію насильству стосовно жінок та домашньому насильству, розроблені Радою Європи тощо. Вони повинні спрямовуватися на відповідальних за прийняття рішень осіб, а за рішенням ГО — також на фахівців, які взаємодіють з жінками, які зазнають насильства, наприклад фахівці у галузі права, поліція, соціальні та медичні працівники тощо, які здатні негайно застосувати знання про конвенцію.

Розробка та адаптація основних матеріалів

При охопленні широкої громадськості слід враховувати наступне:

- ▶ пояснювати простими словами, що таке Стамбульська конвенція, її вплив на життя особи, і як вона може запобігати та захистити жінок і їхніх дітей від насильства, забезпечуючи позитивний наратив, пояснюючи простою мовою, що передбачають її статті, а також розбиваючи їх на конкретну та релевантну інформацію;
- ▶ апелювати до людських емоцій у якості ефективної тактики для донесення повідомлення. З цією метою розповідь може підкреслити особисті історії жінок, які зазнають насильства, і як вони подолали ці труднощі завдяки положенням Стамбульської конвенції. Насправді особисті історії допомагають ознайомитися з досвідом іншої особи на особистому та емоційному рівні та дозволяють людям усвідомити людський фактор за анонімною статистикою. У країнах, де Стамбульська конвенція не ратифікована, повідомлення намагаються продемонструвати, як положення конвенції запропонували б кращу підтримку постраждалим жінкам, історії яких наведені в якості прикладів. Наприклад, така стратегія була застосована у Латвії, коли були оприлюднені особисті історії⁹

9. <https://www.facebook.com/CentrsMARTA/posts/2112202565463706>

постраждалих, які звернулися до спеціалізованих жіночих служб, з поясненням про те, як Стамбульська конвенція могла б підтримати таких постраждалих, якби вона була впроваджена;

- ▶ статистика та дані про насильство стосовно жінок і домашнє насильство для підвищення обізнаності та викликання суспільного інтересу. Поєднання статистики з особистими історіями зазвичай ефективніше для висвітлення фактичного впливу насильства стосовно жінок для широкої громадськості. Лише цифри часто сприймаються раціонально і, як і фактична інформація, легко забуваються.

Інструменти для підтримки реалізації кампаній

ГО пропонується набір інструментів для забезпечення їх підтримки з ефективним проведенням комунікаційних та адвокаційних кампаній і охопленням відповідальних за прийняття рішень осіб та широкої громадськості. ГО повинні будуть вирішити, які інструменти найбільше підходять для використання в їхній країні.

Інструменти адаптовані для розв'язання основних проблем і пропонують позитивні повідомлення та зрозумілу інформацію про основні статті Стамбульської конвенції. Разом з основними повідомленнями ці інструменти представляють основу методології, і ГО слід використовувати їх так, як вони вважають за потрібне.

Зрештою, ГО рекомендується проконсультуватися з експертом з комунікацій при вирішенні, які інструменти доцільні, щоб ці інструменти та діяльність були максимально цільові та пристосовані до відповідного національного контексту.

Запропоновані інструменти

- ▶ **Набір основних повідомлень з позитивними наративами про Стамбульську конвенцію** для подолання 4 основних хибних уявлень стосовно конвенції (див. вище). Повідомлення призначені усунути ці хибні уявлення так, щоб це не підтвердило такі помилкові наративи, а швидше зосереджуючись на перевагах Стамбульської конвенції та наголошуючи, що її єдиною метою є ліквідація НСЖ та ДН. Ці основні повідомлення відображають позитивний наратив про Стамбульську конвенцію шляхом пояснення простою мовою, що передбачають статті Стамбульської конвенції, і за допомогою розбиття їх на конкретну та релевантну інформацію:

- ст. 1-4: мета та цілі Стамбульської конвенції і заборона дискримінації постраждалих;
 - ст. 7: усеосяжна та скоординована політика для боротьби з усіма формами насильства стосовно жінок;
 - ст. 12-15: запобігання насильству стосовно жінок з метою зміни того, як люди бачать та сприймають жінок і чоловіків у суспільстві, і як ми сприйємо ненасильницькому спілкуванню;
 - ст. 18-26: постраждалі повинні отримувати підтримку від загальних та спеціалізованих служб підтримки;
 - ст. 33-40: криміналізація усіх форм НСЖ;
 - ст. 59 та 60: гендерно зумовлені заяви про надання притулку.
- ▶ **Контрольний список для ГО**, щоб допомогти з організацією їхніх комунікаційних та адвокаційних кампаній для просування цінностей, цілей та основних положень Стамбульської конвенції, створення позитивних наративів і розвіювання міфів та дезінформації про неї. Хоча контрольний список має слугувати дорожньою картою для планування кампаній, його не слід розглядати як обов'язковий для виконання. ГО самі вирішуватимуть, які із запропонованих заходів та інструментів вони зможуть реалізувати відповідно до національних потреб та наявних ресурсів.
 - ▶ **Інформаційний бюлетень «Чому нам потрібна Стамбульська конвенція? Поширені міфи та дезінформація»**. Для висвітлення істинного призначення конвенції факти слід адаптувати до національного контексту, і у зв'язку з цим ГО рекомендується подумати про інші міфи, з якими вони стикаються стосовно Стамбульської конвенції, і як боротися з ними. Інформаційний бюлетень можна використовувати для людей, які не визначилися або дезінформовані щодо Стамбульської конвенції, а також для мобілізації відповідальних за прийняття рішень осіб та широкої громадськості шляхом висвітлення цілей та важливості конвенції.
 - ▶ **Брошура «Чому нам потрібна Стамбульська конвенція? Які вона може принести зміни і які заходи вжиті для її дотримання»**. У ній висвітлюється важливість Стамбульської конвенції шляхом окреслення позитивних змін завдяки конвенції, а також заходів, вжитих країнами після її ратифікації. Цей інструмент можна використовувати разом з основними повідомленнями у ході підвищення обізнаності про цілі

конвенції. Він також включає вправу для ГО, щоб подумати про те, як можна покращити систему підтримки, яка доступна для постраждалих від насильства жінок у їхніх країнах, після ратифікації конвенції.

- ▶ **Плакат «Вимога Стамбульської конвенції про розміщення потреб та прав постраждалих в центрі надання послуг. Що це означає для постраждалих?»** Плакат презентує 5 основних аспектів підходу, орієнтованого на постраждалих та гендерні аспекти, у наданні допомоги постраждалій від насильства особі: важливість для установ, які надають підтримку постраждалим, пам'ятати про їхню травму; важливість забезпечення належної спеціалізованої підтримки для постраждалих від насильства; ставлення до постраждалих з повагою та емпатією; оперативне реагування державних органів у разі безпосередньої небезпеки та інші важливі послуги, які повинні бути доступними для постраждалих з орієнтацією на розширення прав та можливостей постражданої особи у процесі надання підтримки для уникнення повторного травмування. Плакат націлений на відповідальних за прийняття рішень осіб з метою висвітлення необхідності такого реагування для пропонування адекватного захисту та підтримки жінкам, які зазнають насильства, і ГО можуть адаптувати його до свого національного контексту.
- ▶ **Інфографіка «Шлях постражданої від домашнього насильства особи до звернення до служб підтримки з підтримкою Стамбульської конвенції та БЕЗ підтримки Стамбульської конвенції»**, яка опирається на національне законодавство з використанням розповідей для ініціювання дій. Плакат націлений на відповідальних за прийняття рішень осіб та широку громадськість для підвищення обізнаності, забезпечення належного захисту та підтримки жінок, які зазнають насильства, і ГО можуть адаптувати його до свого національного контексту.
- ▶ **«Пакет знань»** з додатковими ресурсами для сприяння реалізації кампанії. Сюди відноситься наступне:
 - **брошура «Підвищення обізнаності про насильство стосовно жінок»¹⁰** про те, як підвищувати обізнаність держав-членів, які приєдналися до Стамбульської конвенції, про насильство стосовно жінок (стаття 13 конвенції);

10. <http://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168046e1f1>

- брошура «Запитання та відповіді щодо Стамбульської конвенції»¹¹, створена Радою Європи, яку можна розповсюджувати серед відповідальних за прийняття рішень осіб та широкої громадськості;
- інфографіка¹² та брошура¹³ про 4 основні принципи Стамбульської конвенції, розроблені Радою Європи, які можна розповсюджувати серед відповідальних за прийняття рішень осіб та широкої громадськості. У разі потреби їх можна перекласти державними мовами цільових країн;
- доповідь щодо кампанії у соціальних мережах Платформи зміцнення громадянського суспільства¹⁴, яка проводилася на Західних Балканах та в Туреччині, підготовлена WAVE. У ній відображене формулювання, координування та переклад позитивних повідомлень щодо Стамбульської конвенції;
- приклади двох відкритих листів від WAVE як зразки для ГО, які бажають написати власні відкриті листи із закликом до негайних дій від урядів або створити петицію, закликаючи парламенти ратифікувати/виконати Стамбульську конвенцію. Перший лист був написаний у відповідь на лист з вимогою переглянути конвенцію, щоб замінити слово «гендер» на «рівність між жінками та чоловіками», і підписаний 333 ГО. Другий лист був написаний після спалаху COVID-19 із закликом до урядів та міжнародних органів дотримуватися їхніх зобов'язань згідно з міжнародним законодавством, яке захищає жінок та дівчат від насильства і, відповідно, підтримує Стамбульську конвенцію;
- приклади кампаній у соціальних мережах («16 днів активізму проти гендерно зумовленого насильства»), зібрані WAVE;
- статистика про насильство стосовно жінок і домашнє насильство:
 - ООН Жінки — «Факти та цифри: припинімо насильство стосовно жінок» (2020);

11. <https://rm.coe.int/istanbul-convention-questions-and-answers/16808f0b80>

12. <https://rm.coe.int/coe-istanbulconvention-infographic-en-r04-v01/1680a06d0d>

13. <https://rm.coe.int/coe-istanbulconvention-brochure-en-r03-v01/1680a06d4f>

14. Платформа зміцнення громадянського суспільства — це платформа, створена в рамках проєкту ЄС та ООН Жінки: «Припинення насильства стосовно жінок на Західних Балканах: впровадження норм, зміна поглядів», що охоплює 9 організацій із Західних Балкан та Туреччини і спрямований на зміцнення потенціалу платформ та мереж жіночих організацій у відстоюванні реалізації Стамбульської конвенції.

- ❑ Фонд ООН у галузі народонаселення — «Вартість припинення гендерно зумовленого насильства» (2020);
 - ❑ ВООЗ — «Рівень домашнього насильства через загострення пандемії COVID-19» (2020);
 - ❑ ООН Жінки — «COVID-19 та припинення насильства стосовно жінок і дівчат» (2020);
 - ❑ мережа WAVE — Доповідь WAVE по країнах 2021 — «Спеціалізовані жіночі послуги у Європі та вплив COVID-19 на їхнє надання» (2021);
 - ❑ Світовий банк — «Гендерно зумовлене насильство (насильство стосовно жінок та дівчат)» (2019);
 - ❑ уряд Сполученого Королівства — «Вартість домашнього насильства» (2018);
 - ❑ ВООЗ — «Основні факти про НСЖ» (2017);
 - ❑ Агентство Європейського Союзу з основних прав (FRA) — «Насильство стосовно жінок: загальноєвропейське дослідження. Доповідь про основні результати» (2014);
- **курс HELP¹⁵ про протидію насильству стосовно жінок та домашньому насильству для фахівців у галузі права**, підготовлений Радою Європи, який ГО можуть просувати серед колег. Цей онлайн-курс в інтерактивному вигляді охоплює основні поняття, міжнародну та європейську правову базу і європейську судову практику, які регулюють запобігання та захист жінок і дівчат від насильства, орієнтуючись в основному на Стамбульську конвенцію;
- **курс HELP¹⁶ про протидію насильству стосовно жінок та домашньому насильству для правоохоронних органів**, підготовлений Радою Європи, який ГО можуть просувати серед колег. Курс пропонує детальне, практичне та комплексне навчання для покращення якості реагування правоохоронних органів на насильство стосовно жінок та підтримки доступу постраждалих до правосуддя.

15. Онлайн-курс HELP про протидію насильству стосовно жінок та домашньому насильству

16. Онлайн-курс Ради Європи HELP про протидію насильству стосовно жінок для правоохоронних органів

Канали зв'язку

Канали зв'язку, які можна використовувати для комунікаційних та адвокаційних кампаній, відрізняються залежно від того, чи основна увага приділяється охопленню ключових осіб, відповідальних за прийняття рішень, чи широкої громадськості, оскільки різні засоби зв'язку краще пристосовані до конкретної аудиторії.

Відповідальні за прийняття рішень особи

- ▶ **Політичні форуми/групи** для підвищення обізнаності про Стамбульську конвенцію серед основних осіб, відповідальних за прийняття політичних рішень, які мають нейтральне відношення або не вирішили стосовно своєї позиції щодо конвенції. Вони також можуть слугувати простором для заохочення політичних фігур, які підтримують ратифікацію та виконання Стамбульської конвенції, взаємодіяти з опозиційними силами та відкрито обговорювати цілі й положення конвенції. ГО, які проводять кампанії, на власний розсуд вирішують, які політичні форуми/групи слід залучити.
- ▶ **Соціальні мережі** стали одним з основних каналів зв'язку для ГО та відповідальних за прийняття рішень осіб для охоплення широкої громадськості, а також для основних політиків. Цей засіб має кілька переваг: він безкоштовний, легкодоступний та охоплює відповідальних за прийняття рішень осіб ефективніше і швидше, ніж основні ЗМІ. Facebook — дуже ефективний форум для запуску онлайн-кампаній, які висвітлюють основні статті Стамбульської конвенції. Instagram і Twitter також можна адаптувати для онлайн-кампаній, зокрема шляхом заохочення відповідальних за прийняття рішень осіб *ретвітнути* або запостити різні повідомлення стосовно Стамбульської конвенції. YouTube можна використовувати для розміщення відео потенційних союзників та/або відповідальних за прийняття рішень осіб, які виступають за ратифікацію/краще виконання конвенції, якими далі

можна поділитися в Facebook або на інших платформах. Соціальні мережі також підходять для запуску петиції з проханням до урядовців продемонструвати їхню підтримку Стамбульської конвенції та включити конвенцію до порядку денного парламентів.

- ▶ **Основні ЗМІ**, включно з друківаними, як-от газети та телеканали (наприклад, трансляція новин), та незалежні медіаканали. Написання колонок або звернення до журналістів, які бажають написати статтю про важливість Стамбульської конвенції, може бути простішим засобом зв'язку, хоча важливо зазначити, що цей канал ймовірно охопить лише невелику фракцію опозиції. Радіоканали, де вони популярні, слід вважати ще одним важливим каналом зв'язку.

Широка громадськість

- ▶ **Публічна реклама** — один із найважливіших каналів зв'язку, оскільки це дозволяє швидко та ефективно розповсюджувати основні повідомлення серед великої частини широкої громадськості. Сюди відносяться плакати на автобусних зупинках, великі рекламні щити, брошури та листівки у громадських місцях, а також інсталяції на відкритому просторі. Друкування брошур з інформацією про Стамбульську конвенцію та її цілі, які виставляються у громадських місцях, є економічно ефективним способом підвищення обізнаності.
- ▶ **Соціальні мережі**, як уже було згадано, стали не лише важливим каналом зв'язку для ГО для охоплення відповідальних за прийняття рішень осіб, а й ключовим каналом для залучення широкої громадськості. WAVE використовувала Facebook для запуску кампанії «16 днів активізму» з метою висвітлення основних статей Стамбульської конвенції і того, як вони захищають жінок від насильства¹⁷. Instagram і Twitter також адаптовані для онлайн-кампаній, орієнтованих на широку громадськість, через заохочення окремих користувачів ділитися інформацією та історіями про НСЖ з використанням поширеного хештегу, пов'язаного з основними повідомленнями. Зрештою, YouTube можна використовувати як канал зв'язку для залучення широкої громадськості за допомогою знятих на вулиці відео про розуміння людьми Стамбульської конвенції.
- ▶ **Подкасти** можна використовувати для більш глибокого підвищення обізнаності про Стамбульську конвенцію, що пропонує більше гнучкості,

17. Такі приклади можна знайти за посиланням: <https://www.facebook.com/womenagainstviolenceeurope/photos/pcb.3645699842165364/3645698775498804>

ніж традиційні основні ЗМІ. Цей канал зв'язку здобув популярність під час пандемії COVID-19, оскільки подкаст можна створити дистанційно та завантажити в мережі або у мобільних застосунках подкастів, які доступні для великої частини населення. WAVE може підтримувати ГО у створенні подкастів, оскільки вона створила власний подкаст¹⁸ для обговорення поточних проблем, пов'язаних з насильством стосовно жінок, та основних проєктів WAVE. ГО рекомендується перш за все орієнтуватися на популярні та уже сформовані місцеві подкасти як на канал зв'язку з метою просування цілей Стамбульської конвенції, а потім розглянути, чи можуть вони створити власний подкаст.

- ▶ **Основні ЗМІ** також можуть бути ефективним каналом зв'язку для охоплення осіб, які не мають смартфона або доступу до інтернету. Проте деякі газети та телеканали можуть бути приватними або державними, що ускладнює їхній доступ до незалежних ЗМІ, які можна використати для охоплення широкої громадськості, особливо журналістів, які уже висловили свою підтримку Стамбульської конвенції.

18. Більше ніякого насильства стосовно жінок (подкаст мережі WAVE): <https://open.spotify.com/show/6p4PBAYF09M06TIP8oWVvk9>

Додатки

1. Контрольний список для ГО.
2. Інформаційний бюлетень «Чому нам потрібна Стамбульська конвенція? Поширені міфи та дезінформація».
3. Брошура «Чому нам потрібна Стамбульська конвенція? Які вона може принести зміни і які заходи вжиті для її дотримання».
4. Плакат «Вимога Стамбульської конвенції про розміщення потреб та прав постраждалих в центрі надання послуг. Що це означає для постраждалих?».
5. Інфографіка «Шлях постраждалої від домашнього насильства особи до звернення до служб підтримки з підтримкою Стамбульської конвенції та БЕЗ підтримки Стамбульської конвенції».
6. «Пакет знань».

www.coe.int/VAW-gender-cooperation

UKR

www.coe.int

Рада Європи є провідною організацією із захисту прав людини на континенті. Вона нараховує 46 держав-членів, включно з усіма державами-членами Європейського Союзу. Усі держави-члени Ради Європи приєдналися до Європейської конвенції з прав людини – договору, спрямованому на захист прав людини, демократії та верховенства права. Європейський суд з прав людини здійснює нагляд за виконанням Конвенції у державах-членах.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE